

Србија је земља из које је отишао велики број научника, више од 10.000 људи широм света, од чега највише у САД, те је неопходно да држава предузме мере за ублажавање одласка, изјавио је Танјугу професор Владимир Гречић. Категорија “одлив мозгова” израчунава се по два основа - да ли држава предузима мере за повратак исељених и да ли има мере за ублажавање тог комплексног питања, што значи да је Србија поприлично заказала по оба основа, рекао је проф. Гречић.

Подаци Светског економског форума говоре да је, од 139 земаља, Србија на 136. и од земаља из нашег окружења једино је слабије пласирана Босна и Херцеговина. Гречић упозорава да и развијене земље, попут Велике Британије и Немачке, имају “одлив мозгова”, али имају и прилив и наводи да су наши стручњаци из електротехнике, рачунарских наука, физике међу најтраженијим на светском тржишту.

Од 1991. до 2000. године само у прекоокеанске земље емигрирала је 81.981 особа, а од 2001. до 2009. године - 60.320, и највише привлаче САД, не само због плате, него и због услова за рад и напретка у каријери. Што се европских земаља тиче, последњих година Велика Британија привлачи научнике и готово на свим британским универзитетима могу се наћи људи из наше земље који тамо заузимају професорска места.

Професор Гречић, сарадник Института за међународну политику и привреду, сматра да држава мора да предузима низ мера за ублажавање одласка, да створи боље услове за рад, запошљавање. “Добро је што је Министарство науке (које је након реконструкције владе придружено Министарству просвете) предвидело, након доношења стратегије о научно-технолошком развоју до 2015. године, да у наше научне програме треба више да се укључују наши људи из дијаспоре”, рекао је Гречић. Он је подсетио да се на програм истраживачког рада пријавило више од 1.000 људи, од којих око 250 наших људи из дијаспоре.

Гречић је подсетио да се Србија суочава са три велика изазова, а то су старење становништва, негативан емиграциони салдо и висока стопа незапослености. Да би се

смањио “одлив мозгова” држава мора да омогући већу стопу економског раста, за шта су потребне инвестиције, и отварање нових радних места. Инвестициона клима не зависи само од закона, него и од степена корупције, криминала, правне и економске сигурности, рекао је он.

Гречић је навео да ми имамо доста добрих стратегија, али да се не води рачуна о миграционим политикама земаља дестинације, шта друге земље чине да би привукле кадрове, јер људи одлазе не само због економских разлога, који јесу битни, већ и зато да би имали боље услове за напредак у каријери, већу безбедност, сигурност...

Професор Гречић, експерт за миграције, навео је и податке из анкете од пре две године у САД међу 450 наших студената на свим нивоима студија, у којој се њих 70 одсто изјаснило да би се вратило у Србију, али под одређеним условима: ако могу да напредују, ако су безбедни, ако њихова деца имају сигурно окружење... Он је навео и податак да је од 1997. до 2002. године само на америчким универзитетима готово 500 наших људи стекло докторске титуле, што је, како је рекао, добро, али је лоше то што се мали број њих вратио у Србију - тек око 12 одсто.

Наша научна дијаспора коштала је државу поприлично, јер да би један човек завршио факултет у четворогодишњем трајању, укључујући и претходно школовање, одгој, осигурање и друго потребно је 300.000 долара, рекао је Гречић. То ипак треба узети као условни податак, као некакав просек, навео је он, док ректор Универзитета у Београду Бранко Ковачевић наводи да је школовање наше дијаспоре, иначе најобразованијег дела наших суграђана, државу коштало 12,5 милијарди евра.

Према анкети Студентске уније Србије, 27,7 одсто студената планира да заувек напусти Србију, 22,1 проценат има жељу да заврши мастер или докторске студије и да се потом врати у земљу, 15,3 одсто никада не би напустило Србију, а 34,9 одсто не зна или не размишља о томе.

(Танјуг)